

Obvezen rok bo veljal le za naprave v pridobivanje sil, kajti ako bi naj načien rok koncesije veljal tudi za naprave v obratno pred vodami, ali celo za naprave v priskrbitev pitne in pralne vode, bi se to ne dalo zadostno utemeljiti.

Trajanje dovoljenja za naprave, ki služijo začasnemu namenu, se mora prilagoditi potrebam posameznega slučaja. Vsekakor se mora urediti doba za stalne naprave v izkoriščanje sile tako, da se potrošek, ki ga ima podjetnik za napravo, tudi rentira.

Doba 60 let, ki jo določa zakonski načrt, omogoča pač v vseh slučajih, da se glavnic, ki se zabije v napravo, amortizira, ne da bi amortizacija bistveno utegnila dohodke.

Potreba pa je, da se napravam občerkoristnega značaja (stalni obrati dežel, države in občin) nudijo še večje olajšave, zato jamči zakonski načrt takim napravam pravico vodne sile za dobo 90 let.

Vseskozi pravično je, kar določa zakonski načrt, da se namreč doba uporabljanja vode primerno podaljša, ako naprave uničijo elementarne katastrofe. Vendar pa podaljšanje ne sme presegati dobe 30 let.

V smislu veljavnih vodopravnih zakonov je dopuščena omejitev dovoljenja na osebo prošnika. Po novem zakonskem načrtu pa se more omejiti vodopravno dovoljenje na osebo prošnika le glede prevoznih podjetij. Ta omejitev je potrebna iz prometno-policijskih razlogov, ker je tu za podelitev dovoljenja merodajna v prvi vrsti osebnost prošilca.

Po drugi strani pa ni priporočljivo, da se nadalje velja taka omejitev tudi za podeljevanje drugih pravic glede uporabljanja vode, ker se ne bo velika vodna naprava z opazno na velike kapitalne, ki so v to potrebni, pač nikdar izvršila na podlagi dovoljenja, omejenega na osebo. Zatorej se po načrtu združiti taka vodoporna pravica z določeno vodoporno napravo ali z nepremičninami.

(Pride še.)

Biser

- med vsemi žitnimi kavami je -
Franckova Perl-rž.

Vsak požirek iz školice potrjuje premoč te fine kakovosti.

K vsaki žitni kavi pa je, da se doseže v resnici poln okus in lepa okusna barva, treba pridjati malo porcije

pravega zagrebškega Franckovega
pridatka za kavo.

Obe vrsti dobite se v vsaki spec. trgovini

Suklje o kranjskih deželnih financah.

(Dalje.)

**Agrarni značaj kranjskega
dež. proračuna.**

Bivši deželni glavar pi. Suklje je v svoji brošuri o deželnem gospodarstvu posvetil poglavje agrarizmu v letošnjem deželnem proračunu. Suklje je s svojimi simpatijami sam na agrarni strani. V svojem članku izreka mnenje, da je najmerodajnejša plast socialnega organizma na Kranjskem kmet in da je on predvsem potreben deželne podpore.

Suklje meni, da pod prejšnjim gospodarstvom se je preveč varčevalo; kar se je smatralo za ugledno varčnost, je bila po njegovem mnenju najhujša zapravljivost. Potem piše:

Letošnji proračun je živa priča o korenitno spreminjenem naziranju sedanjega deželnega odbora. Njemu živ krst ne more očitati, da bi premalo storil za kmeta, naopak radodarnost njegova sega v tem pogledu uže do skrajne meje. Oglejmo si na primer delež, ki ga imajo kmetski posestniki na neposrednih deželnih dohod-

kili! Natančno ga niti izračunati ne moremo. Vzemimo za enkrat, da ves zemljiški in ves hišnorazredni davek odrajta posestnik na kmetih. Po uradnih izkazih se za l. 1912. proračuna dokladam podvrženi prepis

pri zemljiškem davku z zneskom 1.120.000 kron,

pri hišnorazrednem davku z zneskom 300.000 K,

skupaj 1.420.000 K.

Od teh državnih direktnih davkov pobira dežela zase 40%, tedaj 568.000 K. Sigurno pa spada na veleposestnike, dalje na druge posestnike tema davkoma podvrženih zemljišč, odnosno poslopij, kateri pa ne pripadajo kmetskemu stanu, toliko davka, da se more kmetski delež pri obeh davčnih svotah zmanjšati na letnih 400.000 K. In sedaj vzmimo v roke proračun za l. 1912. ter si na drobno oglejmo njegovo potrebnost! Zgolj pri VII. poglavju »Deželna kultura« bodemo videeli, da se bo kmetskemu davkopllačevalcu na Kranjskem tekoni l. 1912. v obliki subvencij in podpor na roke izplačala v gotovem denarju svota 351.000 K, tedaj skoraj toliko, kolikor znašajo njegove direktne doklade za deželo. Odsvetujem celo pretirano vestnost pri študiju potrebnosti, sicer bi se komu lahko izmuznila trditve, da na Kranjskem sedaj kmet več dobiva povrnjenega v gotovem denarju za povzdigo živinoreje, zboljšanje hlevov itd. nego sam prispeva k deželnemu gospodarstvu z vsemi svojimi direktnimi davki.

Navzlic temu nerazmerju vedno še naglašam, da so ti veliki izdatki za povzdigo deželne kulture povsem opravičeni, toda le z izrecnim pogojem, da se potom zvišanja deželnih dohodkov zopet ugotovi nad vse potrebno ravnotežje v deželni financah.

Zakaj pa nisem uže v letošnjem proračunu, tedaj ko smo se o njem posvetovali v deželnem odboru, staval konkreten predlog na primerno pomnožitev deželni doklad?

Iz jako umljivih razlogov! Odkar sem bil imenovan deželni glavarjem, vedno sem povdarjal nujno potrebo, odpraviti kronični deficit v deželnem gospodarstvu. Jeseni leta 1910., ko sem že v duhu pred seboj videl sila neugodni dejanski uspeh leta 1911., staval sem bil v stranki predlog, naj se doklade na direktni davek pomnože vsaj za 10%. Imenitno sem bil propal: le tedanji poslanec Mandelj me je podpiral ter z menoj glasoval, vsi drugi tovariši so bili proti, in doklade običale so pri odstotju, katero uže pred 17 leti ni bilo več upravičeno. In razvidni sem iz gotovih simptomov, da bi ista usoda doletela slični predlog, ako ga stavi v deželnem odboru. Zlasti pri sedanjem v tem oziru naravnost izbreznem poslovniku, kateri v § 42. deželnemu glavarju jemlje pravico glasovanja ter mu glas privošči zgolj po enakosti glasov! V deželnem odboru torej kot referent nisem staval tozadevne predloga, pač pa sem zato trdno sklenil, v klubu poslancev S. L. S. z vsa vnemo zastopati terjatev, da stori mo vsaj prvi korak k saniranju deželni financ potom zmernega zviška deželni direktnih doklad.

Nisem imel vsled svoje demisije več prilike urediti svoj ukrep. A tudi danes kot priprost zasebnik dvignem svoj glas ter rojam, kojim je zaupanje ljudstva poveriti častna mesta poslancev in narodnih zastopnikov: **Nikarte več odlašati z zvišanjem doklad, brez katerih je izključena vsaka ureditev deželnega gospodarstva!** (Pride še.)

„Kras“.

Akad. društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju priredi v soboto 22. t. m. v restavraciji Jaitner XVIII. Ladenburggasse petletnico svojega obstoja.

Tega slavlja ne more obhajati v slogu, kakor so to lahko storila druga bratska akad. društva ob priliki raznih svojih jubilejev.

Dasi ne tako malo važno društvo, je bilo vendar cel čas svojega obstoja malo

upoštevano in to pri krogih, ki so bili največ poklicani za to, da podpirajo društvo, ki naj vzgaja našemu po večini zemljedelskemu narodu bodoče strokovne voditelje. To osamelost od strani agrarnega razumnštva je naša organizirana agronom. akad. mladina vsikdar čutila in vedno pogrešala svetovalcev in voditeljev, ki bi ji kazali smer v bodočnost. Naše društvo je vsled požrtvovalnosti svojih članov, zlasti njegovih ustanoviteljev sicer vedno povoljno gmetno izhajalo, ne vedno sijajno, pač pa toliko, da se je v petih letih znatno povzdignilo. V bolj skromnem zmotnem položaju prirejamo to petletnico; ne toliko da proslavljamo svojo preteklost in povzdignemo svoje delo, pač pa, da s to prireditvijo opozarjamo one, na društvenem obstoju zainteresirane kroge — da je pri nas dovolj volje in moči ter zasnovanih načrtov. Ta petletnica bo di prehod v novo dobo, v kateri bomo združeni z agrarnim razumnštvom stopali v eni vrsti do naših smotrov.

Zato vabimo na to naše slavje vse naše cenj. g. starešine, vsa bratska društva in sploh vse, ki se zanimajo za sprehajanje in precvit strokovnega agronomskega društva »Kras«. Odbor.

DOPISI.

Iz Gorice, (Prošnja za vodo.) V predmestju »Borgo Vienna« je stekališče 4 glavnih prometnih cest, tam se nahaja tudi mestna sirotišnica in mestna bolnica, nahaja se nadalje drevnica, katera vsaki dan mnogo delavcev rabi, tam se nahaja v bližini sejmišče, kamor prihaja ob sejmih na tisoče ljudi in živine, v to predmestje dohaja slednji dan mnogo zunanjih ljudi, kateri prinašajo živeža v mesto, vsi ti nimajo pri rokah, zdrave čiste vode, da bi si žejo pogasili. V okolici se nahaja do 40 hiš, katere bi se razumno te vode posluževale, kajti dosedaj obstoječi javni vodnjaki se nahajajo od »Borgo Vienna« (ozirova rusa hiša) bodisi na levo ali na desno nič manj nego po 700 m na daljavo; radi tega zahtevajo v tem okolišju bivajoči prebivalci in sicer v ulicah: Dreossi, Pet. Blaserna, Dietro il Castello in Via Casa rossa, da se sl. magistrat slednjič tudi teh usmili in jim da, kar jim postavno gre, ter jih nemudoma preskrbi z neobhodno potrebno zdravno, čisto vodo. Ob tej priliki se tudi sl. magistrat opozarja, da je prav potrebna in bila bi močno na mestu naprava pitnih korit za živino, posebno ob semenjskih dneh.

Iz ajdouskega okraja.

V Ajdovščini je že nad 4 leta izpraznjeno mesto župnika. Praviloma bi moralo biti to mesto spopolnjeno v enem letu časa. Patronat cerkve je občina, s pravico, da imenuje župnika. Vsled popustljivosti županstva ali kaj, upravljali so župnijo gg. Podobnik, Novak in sedaj jo upravlja Rejec. Taki-le mladi upravitelji, ki se pošiljajo k nam le za izvestne čase in namene, je naravno, da nimajo čuta ne smisla za koristit svojih farnov. Zato pa ni nikako čudo, če se v svoji sveti nejevolji večkrat spozabijo nad svojimi verniki, ter jih oštevajo tako, kakor sploh nismo bili vajeni slišati od naših mekdanjih dušnih pastirjev. Tudi minolo nedeljo pri pridigi se je g. Rejec spravil nad tukajšnje uradnike; posebno je vzel na piko nekatere ugledne družine, ki redno opravljajo svoje verske dolžnosti ter se njih člani skoro vsak dan vdeleže sv. maše. Fiksiral jih je s prižnice, ter jim rekel, da jih smatra kljub temu za slabe katoličane, ker čitajo »Sočo«.

Ni nam namen, da bi branili prizadele; to že sami store, in tudi nočemo biti tako hudobni, da bi smatrali gosp. Rejca za slabega katoličana, ker čita »Sočo« in druge nič boljše časopise. Mi poznamo g. Rejca, njegovo preteklost in sedanost, ter bi mu lahko očeli ali farizejstvo, pa se nam ne zdi vredno ž njim se oterekati. Dovoljemo si le skromno prašanje na prevz. knezonadškofa — koliko časa še računamo na našo potrpežljivost? in zakaj se ne do-

voli nekaterim duhovnikom, da bi kompetirali za župnika v Ajdovščini? — Občinar v inemu več občinarjev.

Iz goriške okolice.

Iz Dol. Vrtojbe, (Nesreča.) Včeraj, v sredo, je prišel nekdo iz St. Andreža po vino v Vrtojbo. Ko se je peljal domov čez polje po slabi poti, se je voz zagugal in padla sta z voza oba otroka voznikova. Enega otroka so rešili izpod voza, sedemletni deček pa je ostal mrtev pod vozom. Truplo so prepeljali v mrtvašnico.

Iz tolminskega okraja.

Iz Tolmina, (Nesreča.) — V nedeljo zvečer se je peljalo iz Sv. Lucije v Tolmin več oficirjev na navadnem vozu. Na ovinku na koncu mosta se je prevrnil voz in vsi oficirji, ki so bili na njem, so padli na tla. Šest oficirjev je težko ranjenih. Večinoma so močno poškodovani po glavi.

Neki deček se je peljal s kolesom v Tolminu in je v bližini mosta čez Tolminko zadel ob občestni kamen. Pri padcu se je tako poškodoval, da je umrl tekom 3 ur.

Bražna sv. Cirila in Metoda.

»Akad. dr. slov. vet.« na Dunaju je nabralo na poslovnem večeru g. Josipa Čeha K 5/10 v korist družbe C. in M. Za odbor: Filip Pahor.

Domače vesti.

Sienklevičeva razstava. — Razstava originalnih slik k ilustracijam spisov slavnega Henrika Sienkleviča bo otvorjena v dvorani Trgovskega Doma prihodnji četrtek 27. t. m. in bo trajala teden dni. Vstopnina 1 K, za dijake in delavce 40 v. — Čisti dohodek bo za Dijaško kuhinjo in Šolski dom.

Le Courier de Bulgarie. Organe national bihrebdomadaire. Stane letno 15 frankov. — Kdor hoče biti informovan iz prvega vira o vsem gospodarskem gibanju in življenju na celam Balkanu, naj si naroči ta list, ki je začel pred kratkim izhajati.

Mehanika duševnega delovanja. Spisal prof. Seidl. Str. 41 v veliki osmerki. Cena 70 v. — O tej velezanimivi brošuri, ob katero se zaletavajo klerikalci posebno srđito, pravi omot tako-le: Ni je čudovitejši snovi na svetu, kakor so človeški možgani in znanstvo nima znamenitejšega predmeta, nego izučevanje organa, ki je tvornica naših misli in čustev. — Šele v zadnjih desetletjih so veččaki spoznali za močnato notranjo zgradbo možganov in čudovito mehaniko njih duševnega poslovanja. Ti novi spoznatki so preuredili psihologijo in prinesli nove nazore v vzgoje slovjve, v moralo, logiko, pravoslavje, zdravljenje umobolnih in sploh v umevanje bistva človeškega.

Vse te vseskozi nove, dalekosežne in zelo zanimive spoznatke razlaga pisatelj nakratko v obče umljivi obliki.

Založba »Goriške Tiskarne«.

Planinska avtomobilska tekma. — Včeraj popoldne so tekli avtomobili skozi Gorico. Že po 11. uri dopoldne je bilo polno ljudi po ulicah, kjer so imeli priti avtomobili. Prišli pa so šele popoldne ter so prihajali do sedme ure. Nadvojvoda Josip Ferdinand v avtomobilu št. 64. se je pripeljal ob 5.15.

Nameravan atentat na nadvojvoda Josipa Ferdinanda v Ročinju? — Poročajo, da je neki že postaren mož, pri Colnarju pravijo pri hiši, nagovarjal dva domača človeka, naj napadeta avtomobil št. 64., v katerem se je včeraj popoldne peljal skozi Ročinj nadvojvoda Josip Ferdinand. Pravijo, da je ponujal enemu 50 K, drugemu 100 K. Tistega moža so aretirali. — Pravijo pa tudi, da mož ni pri čisti pameti ter da je sploh znano o Colnarjevili, da so slaboumni.

Nadvojvoda Friderik, armadni inspektor, je despel v Gorico v torek zvečer. Včeraj se je udeležil vojaških vaj. Danes jutraj je odpotoval po Saški dolini.

Vzemite,

ako imate nahod, hrupavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sahn smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem lekajočem kašelj ntehrjočem, oživljavačem učinku. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajsterici K 6/6 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubiči, Else-trg št. 264 (Hrvaško)

Goriška podružnica S. P. D. valbi svoje člane, da se mnogoštevilno udeležijo izleta na Trstobj (643 m), kakor ga priredi v nedeljo 23. junija »Slov. Čitalnica« v Gorici. Odhod z vlakom dr. železnice ob 5:40 zjutraj.

Okrajna bolniška blagajna v Gorici. — Začeni s prihodnjim pondeljkom, 24. t. m. do novih določeb bodo urad. ure v smislu vodstvenega sklepa od 8. zjut. do 2 pop.; blagajniški oddelek bo odprt za stranke od 8. zjut. — 1 pop., sanitarni oddelek od 8. zjut. — 2 pop. in od 3—5 pop.; ob nedeljah in praznikih bodo odprti samo sanitarni oddelek in sicer od 9—10 zjut., kakor dosedaj. Te uradne ure so bile, vpl. ljane tudi lansko leto tekom poletja in v jeseni.

Mestne volitve v Gorici. — Namestništvo je poslalo magistratu dopis, s katerim se ustavljajo priprave za volitve in volilni imenik je moral magistrat nemudoma poslati politični oblasti. — Kako je imenik sestavljen, smo že povedali v »Soči«.

Proti bogokletni pisavi »Soče« je bil v Tomaju v nedeljo protestni shod ob jednem z ustanovitvijo kat. društva. Bogokletje je zagrešila »Soča« s tem, da je priobčila iz Masarykove interpelacije sestavke češkega pesnika Macharja, ki je pokazal, po sestavkih iz klerikalnih listov pasneto, kako bi bili pisali naši klerikali o Kristusu in njegovih dejanjih. Machar ni pisal bogokletno, ni žalil ne Kristusa ne njegovih naukov, ampak bogokletne klerikalne je prav v živo zadel. To so ljudje, ki imajo Kristusa na jeziku, v srcu pa satana, to so izprijenci, katerim služi vera le v napolnjevanje žepa. Bogokletneži so, ker imajo Boga za norca in ljudi ob jednem. Če bi stopil Kristus na svet, bi jih poginjal z vrvjo in jim prevrnil mize, ker profanujejo njegovo ime in njegove nauke valčijo v blato. — V Tomaju pretoklo nedeljo, pr. hodnjo bo pa v Rihenbergu shod proti bogokletni pisavi »Soče«. Lepi župnik Strancar je naznanil v nedeljo v cerkvi shod, ki se bo vršil v hotelu Ličen. Le naprej, dokler je še »bogokletstva« kejl! — Pa so počasni nekoliko. Saj je že pretoklo nekaj časa, odkar je bila objavljena Masarykova interpelacija, pa so se šele sedaj zmislili na protestno snodo. No, pa boljše enkrat kot nikoli ...

Strah pred zeleno mizo. — Svoječasno je napadla »Gorica« g. K., ko je priobčeval članke v »Soči«, da ima s. pred zeleno mizo. Blamirala se je »Gorici« g. K. ni imel nikdar strahu pred zeleno mizo in polaga svoje izpite o pravnosti. Te dni je položil v Pragi zopet izpit in tako malo strahu ima pred zeleno mizo, da bo še to leto promoviral doktorjem prava. — Drugače pa je z nekim velikim juratom iz S. L. S. Tak strah je imel revež pred zeleno mizo in pri izpitu je tako nerodno vrtal, da so mu rekli, da se leto dni ne sme prikazati pred zeleno mizo. Celo leto so mu dali časa, da se znebi strahu ... Tačas poišče Šusteršica in Kreka, da bosta intervenirala, naj ga prašajo o »boju na nož«. Na tako vprašanje bi odgovoril z odliko, ali jus je prepusta reč za gorečega vipavskega fanta.

Svoji k svojim! je lepo geslo, ali Slovenci se ga premalo oklepajo. — Poročajo nam, da je za neko večjo priručje v okolici ponujal slov. sodovičar za sodovko in pokalice 20% dobička narodnemu društvu; toda v dotični krčmi se niso ozirali na to ponudbo, marveč po starem naročili pri drugorodcu, ki je seveda dobiček vtaknil v svoj žep. Na tak način se lahko redijo tuji in naši ljudje ne morejo nikamor naprej!

Naš vrl pristaš. — Ako »Novi Čas« o kom zapiše »naš vrl pristaš«, se taka pohvala pokaže kmalu v pravi luči. »Naš vrl pristaš« je rekel »Novi Čas« tudi nekemu z Vipavske strani, pa kmalu na to se je pokazalo, da je ta vrl pristaš lep zakonski moč, čegar žena joče radi nezvestobe njegove, joče pa tudi sad nezvestobe. To so sicer zasebne reči, toda ker hočejo vedeti tudi taki le ljudje za uzor-katolike in vzgledne ljudi, se mora povedati o njih resnica, da svet izve, s kakimi pristaši se imajo pokrižani »Novi Čas«.

Automobilno podjetje Antona Devčaka naslednik v Tolminu in Leopold Donko v Bovcu naznanjajo slavnemu občinstvu, da po naredbi politične oblasti je

na prog. od Bovca do žel. postaje Sv. Lucija-Tolmin in obratno edino le zgornje podjetje opravičeno in koncesionirano za prevažanje potujočega občinstva. Nobeno drugo podjetje nima dovoljenja za redno prevažanje oseb. Da se potniki ognejo neprijetnostim, ki bi se lahko pripetile, naj se poslužujejo samo poštnih avtomobilov.

Vojaški nabor. — Pri naboru danes se je predstavilo 36 mladeničev; potrjevali so 9.

Z drevesa je padel 19 letni Karol Sosov iz Pevme ter se nevarno poškodoval; našla se v goriški bolnišnici.

Opozorjamo na inerat Trgovsko-obrtno zadrugo, ki naznanja, da bo vršil dne 30. junija t. l. ob 10. uri predpoldne izredni občni zbor. Ta občni zbor bo sklepal o razdružbi zadruge. Sklepalo se bo glede na število zastopanih deležev.

Listnica uredništva: G. dop. o veselici v Č. Jutri v »Primoru«. Za »Sočo« došlo prepozno.

Listnica upravnistva: Na razna vprašanja, če je še kaj onih »Soč« na razpolago, v katerih so našinjeni Macharjevi sestavki, odgovarjamo, da jih je na razpolago le še nekaj. Onih številč je bilo razpredanih izredno mnogo.

Sokolski vestnik.

Navodila za zlet v Prago.

Vsi zletniki iz Goriške S. Z. morajo priti v Gorico dne 26. t. m. in biti navzoči ob 12 na državnem kolodvoru, odkoder odidemo skupno z brzovlakom (ob 12 in pol) na Jesenice. Legitimacije dobe v vlakcu medpotoma. Na Jesenicah se snidemo z ostalimi zletniki in prestopimo v posebni vlak. Od 3—5 ure se vrše tam skupne redovne vaje za vse pražke izletnike. Kdor bi se redovnih vaj ne udeležil, bo od nastopa v kroju izključen.

Odhod iz Jesenic je ob 5.59 in v Prago pridemo dne 27. t. m. ob 11.42 dop. Vozne cene so: (iz Jesenic do Prage in nazaj) za II. razred K 49, za III. pa K 30.20.

Vsak udeleženec se vrne lahko s poljubnim vlakom po isti prog. tekom 30 dni, pri čemur velja dan nastopa potovanja, 26. junij za prvi dan.

Oprava zletnikov.

Potuje se v civilni obleki. Kroje, potrebno perilo (vsacega vsaj po dva kosa), ščetke za obleko, za črevlje in zobe, miho, glavnik, nekoliko ovratnikov in sploh vse, kar je potrebno za enotedensko potovanje, mora vsak udeleženec prnesti seboj v kovčku, ki ga opremi z natančnim naslovom. Tabličico za to dobi v vlakcu. Zavitki v papirju itd. niso dopuščeni. Perala naj bodo dolga 16 cm in pritrjena nad levim očesom poševno navzgor. Straže, če le mogoče nove ali pa prav snažne in izgotovljene po predpisu. Kroji naj bodo čisti in zlikani, verižice in okrasi morajo s krojev izginiti.

Vsi udeleženci naj se vadijo pridno redovne vaje, ker se mora vsakdo udeležiti spreveda. Članske legitimacije so že došle, člani jih dobe v vlakcu. Trobko smejo nositi edino načelniki žup. Nekoliko navodil je tudi v zadnji številki Sokola. Priporočamo pelerino za slučaj dežja. Občanski obleki je najbolje, da se vzame dve, eno za potovanje, drugo za Prago.

Na surke treba priti dva trakova, enega z napisom Slov. S. Zvez, drugega z napisom društva. Društvom odpošlje te trakove župno predsedstvo v soboto. O dolgosti napisov glej Sokolski Prapor št. 4. prvi letnik.

Kdor hoče naročiti kosila, naj pošlje za vsako K 1.40 in 10 v za poštnino najdalje do sobote.

Predsedstvo GŠ. S. Z.

Vsesokolski zlet v Pragi. Nedelja, dne 16. 6. Vspored je bil sledeči: Nastop Sredoeške S. Župe, nastop naraščaja in Marathon. Vreme ni bilo prav dobro. Prvi so nastopili člani 684 po številu z vajami s kladami. To so skupinske vaje izvajane v taktu godbe. Za njimi ženske, 436, proste vaje z lesenimi obročki. Vaje so podobne halletu. Uredile so se ne v vrste ampak v 14 veriž po 32 telovadk. Naraščaj pražkega Sokola pod vodstvom br. Mil. Zacha 100 po številu je izvajal sku-

pinške proste vaje, za njim se je uprizorila prvič veličastna slika Marathon. Utis je bil krasen. Pestre obleke, petje korov, žrtvenik z velikim duhovnom, potem vojska, vračajoča se iz boja, tekme, katerih so se udeležili najboljši sokolski telovadci, primerne stavbe, ki so stale ogromne svote, bilo je to nekaj, kakor pišejo češki listi, nepozabnega, veličastnega.

Poljakov je dosedaj kljub protigagitaciji priglašeni 1070, od teh 700 iz Galicije in iz Poznanja 278.

Telovadba naraščaja, ki se je tako sijajno sponesla, se ponavlja dne 28. t. m., da jo bodo imeli priliko videti tudi gostje. Radi tega je v čeških ljudskih šolah 28. prosto.

Dne 29. in 30. se vrši velikanska ljudska slavnost »Veselica« na razstavišču.

Amerikansko razstavo je otvoril ameriški konzul.

III. zlet Goriške Sokolske Župe v Mireni. — Vspeli zleta v gnotnem oziru je prav razveseljiv. Položen je nov trden temeljni kamen k prepotrebному Sokolskemu Domu. — Pri tej priliki se moramo ponovno zahvaliti vsem darovalcem in vsem, ki so pomagali pri težkem delu, zlasti gospem in gospodičanom, ki so tako pridno skrbele za postrežbo vsem ter so nam olajšale mnogo dela in nabrale lep denar. Hvala srčna! Na zdar!

Zveza narodnih društev.

Pevsko-bralno društvo »Tomaj« v Tomaju priredi na dan sv. Petra 29. in 30. junija javni ples na dvorišču g. Antona Puppisa v Tomaju. Svira godba N. D. O. iz Trsta. Ples prične ob 1/21 in traja do 11. ure zvečer. Čisti dobiček je odločen: 10% Ciril-Methodovi družbi, 40% novoustanovljenemu društvu Sokol druga polovica pa v društvene namene; torej same v narodne namene, radi tega se preplačila hvaležno sprejemajo in imena darovateljev se objavilo v listih.

Bralno društvo in »Sokol« v Seli priredita dne 23. junija v proslavo tridesetletnice »Bralnega društva« veliko veselico na vrtu gostilne pri Bončetu. Vspored: 1. Potpouri narodnih pesmi, godba. 2. Oj zbogom ti planinski svet, petje. 3. Gospod Čapek, veseloigra v enem dejanju. 4. Godba. 5. Dva Pavla, burka s petjem v dveh dejanjih. Začetek veselice ob 3 in pol popoldne. Po veselici ples. Vstopnina k veselici 40 vin. Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin. Vlak dolhaja v Batuje ob 3.19 popoldne, do Sela peš še 15 min.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Svilodni trg v Gorici se otvori na trgu sv. Antona dne 22. t. m.

Oddaja kolodvorske restavracije na postaji Hernelje-Kozina. — Na postaji Hernelje-Kozina se odda z 10. septembrom 1912 kolodvorska restavracija. Tozadevne ponudbe je pošlati do 10. julija 1912. do 11. ure dopoldne na c. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu. Podrobni podatki so razvidni iz časopisov »Osservatore Triestino« in »Laibacher Zeitung« od 22. junija 1912 ter se tudi zvedo pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« naznanja, da se je do sedaj vpisalo 51 dirkačev k vsem dirkam. Zanimanje med občinstvom za to športno slavnost je veliko. Kdor je prijatelj športa, naj se udeleži prihodnje nedelje. Vrši se pri artilerijski vojašnici. Zabave bo dovolj.

Politični pregled.

Postanska zbornica. — Zbornica je sprejela službeno pragmatiko v drugem in tretjem čitanju. K brambnim predlogom je govoril Sommer, potem Gross, rekoč, da Nemci glasujejo za predlogo iz hvaležnosti do Nemčije. Žitnik je izjavil, da bo klub njegov glasoval za predlogo navzlic trdom in predlogi. Biankini in Spadaro sta govorila proti 4 letni maraariški službi. — Glede službene pragmatike treba

dostaviti, da je sprejet tudi člen, ki določa, da stopi zakon v veljavo s 1. julijem 1912. — Zbornica je sklenila, da ostane odsek za socialno zavarovanje v permanenci. — **Enotni češki klub se je razbil.** Narodni socialisti so zahtevali, da naj cel klub glasuje proti brambni predlogi, ali ta predlog je bil odklonjen. Narodni socialisti so prijavili izstop. Sprejet je bil Klofačev predlog, naj se ustanovi nova formacija, ki omogoča skupno delo strank v narodnih stvarih.

Ogrska zbornica. — Lukacs je predložil načrt zakona, po katerem bi poslanec, izključen od sej, ki bi vsejedno prišel v zbornico in bi se ne pokoril pozivu, naj se odstrani, zgubil mandat. Tako daleč gresta Lukacs in Tisza. Tak načrt pa se menda vendar ne uzakoni!

O nameravatem atentatu na prestolonaslednika poročajo iz Iglave. Tam so aretirali nekaj Holandcev, ki bi bili imeli baje namen, izvršiti atentat na prestolonaslednika.

Razne vesti.

»Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju« priredi v torek, dne 25. junija ob 8 zvečer II. redni občni zbor. Lokal: Restavracija »Siegel« III. Neulinggasse 28. Gostje dobrodošli!

Radi špionaže so aretirali v Pordebane tri inomoščane, ki so pripluli preko Alp z zrakoplovom »Tirol«. Tako poročajo iz laškega Vidma.

Pred poročilo v Trstu je sedel Ivan Lan, rojen 1. 1884. na Stajerskem, obtožen roparskega umora v Kantrai. Kaznjava pa je prenesena, ker se obtoženec izroci v preiskavo psihiatrom.

Kazno. — V Mali Aziji razsaja kolera. V Alpju oboli na dan za kolero do 100 oseb. — V okonci Berlina se je pojavila kolera in sicer v rodbini dojavca vute v Plankenfeldu; 3 otroci so umrli za kolero. — V Rezemki pri Krakovu stabila dva brata Szelani svojo mater, vdovo, in dve sestri, da bi jima tako vse premoženje pripadlo. Morila so prijeli. — Velikanska toca, kot jajca debela, je pobila poljske pridelke v 35 občinah v Galiciji. — Celovec je imel 31. dec. 1910. prebivalstva 28911, med temi 3088 vojakov. Seje sedaj so razglasili rezultat ljudskega štetja. — Vsled nesrečne ljubezni sta se ustrelila v vlakcu iz Trsta na Dunaj baron Kürty in komtesa Alberti. — Zrakoplovka mis Clark je pri Springfieldu zadela ob drevo. Zrakoplov je razbit, mis Clark mrtva. — V Zraku sta trčila skup dva zrakoplova v Breyle. V zrakoplovih sta bila dva oficirja Pugnain in Dubois; prvi je bil ubit takoj, drugi je umrl za par ur. — Železniška nesreča se je pripetila pri Gašvicu blizu Lipskega; osebnii vlak je zadel v tovarni; 5 oseb je umrlih, 15 ranjenih. — Iz Lvova poročajo, da je treščilo v Limanovi v hišo kmeta Pitel. Zgorela je hiša in kmet je ubit. Sedaj niko hoteli gasiti, češ, da je strela božja kazen.

Dalje na 4. strani.

Slovanske igralne karte

prodaja trgovina

A. Gabršček

v Trgovskem Domu

1. Primorka, 36 listkov K 1.—
2. " " 52 " " 1.50
3. Slava, 32 " " 0.80

Primorka nadomešča laške „tresselle“.

Slava nadomešča piké ecc. Slovanski tarok K 2.20. (Vsaka karta tarokova ima po dve sliki iz slovanskega življenja).

Karte so zdaj zares dovršeno izdelane. Ni več nikakega popravljenega razloga, da bi se jih Slovenci ne posluževali. — Dolžnost naša je, izpodrinuti tuje izdelke.

Penčo Slavejkov.

V času, ko so še odmevali akordi pogrebne pesmi nad Aškerčevim grobom, je zadel krut udarec drugi bratski slovenski narod, brate Bolgare. Umril je eden najboljših in najodličnejših njegovih pesnikov, Penčo Slavejkov, vodja moderne bolgarske književnosti, nosilec novih, višjih idej. Udarec je tem težji, ker je prišel nenadno, kakor grom z vedrega neba, in ker je pesnika dosegla smrt daleč od domovine, v klasični Italiji. Ravno je mesec, kar je slavil bolgarski narod s svečano akademijo dvajsetletnico njegovega pesniškega delovanja; a danes — ni slavljenca več med živimi.

Penčo Slavejkov je potomec utemeljitelja bolgarske narodne poezije Petka Slavejkova (1829.—1891.); kateri je v svoji osebi združil: pesnika, publicista, prepoveditelja, državnika in ljudskega tribuna. Penčo je bil rojen l. 1866, toraj je umrl v 46 letu svoje starosti vsled paralize, katera je že nekaj časa podkopavala njegovo življenje. Lansko leto ga je poslalo prosvetno ministerstvo v Italijo, v Rim, da se tam posveti nemoteno svojemu zadnjemu nedovršenemu delu: »Krvava pesem«; a da si obenem poišče utehle in pomoči za svojo bolezen. Iz Italije se ni dosti slišalo o njem, le z dvema prijatelje- ma je bil v pismenem stika. Nedavno jima je javil, da se njegovo zdravstvo stanje obrača na slabše, in da po zdravniškem nasvetu odhaja v Severno Italijo na Lago di Como. Od tam nista dobila prijatelja več nobenega glasu od njega, razun omega: da je Penčo za vedno preminul.

S Slavejkovo smrtjo je izgubila Bolgarska velikega pesnika, laliko rečemo največjega. Neoporečno je, da je s Penčom Slavejkom bolgarska književnost, posebno pesništvo doseglo visoko stopinjo in dobilo nekaj povsem novega, do tedaj nepoznanega.

Do Slavejkova so se pečali bolgarski pesniki z zunanostjo človeka, in njihova poezija nima nobenega višjega in posebnega cilja. Pesništvo je bilo samo dobro sredstvo za zbuditev narodnega čustva bolgarskega naroda. Pri Slavejku je ravno nasprotno. Njegov objekt pesmi je duševno življenje človeka. Ravno tako se je pred Slavejkovo dobo slabo pazilo na umetne pesniške oblike in na rimo; a Slavejkov se je držal oblik in rime. Zato so njegove pesmi umetniške po obliki in globoki vsebini ter je s te strani, preminuli Penčo, v resnici: prvi, pravi pesnik bolgarski.

Še je neka posebnost ki dviga Slavejkova kakor pesnika, in ki je vredna da se jo posebno omeni: Njegova poezija ima korenine v pravi narodni pesmi, in šele po prihodu Slavejkova na Parnas, se more govoriti o pravi bolgarski narodni poeziji. Dotedajšna bolgarska pesem ki je hotela biti narodna — to pa v resnici ni bila — razun po jeziku, ali bila je daleč o ljudskega umevanja in čustva. Prva Slavejkova skrb je bila: »a ono, kar je ostalo še narodnega v bolgarski poeziji, pravega bolgarskega, izvleče iz kaosa razne tuje navlake, kakor posledice vpliva dolgoletne sužnosti tujcu. Trudil se je, to združiti in obuditi k življenju. To se vidi iz njegovih pesmi vzetih iz narodnega življenja: »Rajica«, »Konjar«, »Rajko«, »Boni pevca« itd. In kakor človek višje duševne izobrazbe in šel tudi na polje najindividualnejših duševnih problemov iz življenja raznih herojev človeštva: Nietzsche, Lenau, Beethoven, Prometej, Michelangelo itd.. V vseh teh delih je pesnik poskušal pokazati karakteristične lastnosti svojega naroda.

Slav... je dokaj zgodaj pričel delovati na književnem polju, dosti poprej nego ostali pesniki »bolgarske moderne«. Ali njegov pesniški razvoj je bil bolj počasen tako: da je on, po letih najstarejši med njimi, bil po mazonih in mišljenju eden najmlajših, najmodernejših. Prve njegove pesmi so izšle okoli l. 1890. in so raztresene po raznih književnih in političnih listih. L. 1907. in 1908. so izšle zbrane v dveh knjigah: »Sanje o sreči« in »Epske pesmi«.

Njegovo najznamenitejše in najvažnejše delo je epos »Krvava pesem«, ki je pa skoro gotovo ostalo nedovršeno.

Pesnik je ravno zaradi tega dela odšel v Italijo; ali če ga je izvršil, ni znano. Že je kakšnih deset let odkar je začel to delo, in do sedaj so izšle tri knjige (pet delov); a osnutek pesnikov je bil pet knjig (osem delov.) V tem delu, katero pesniku ohrani trajen spomin v bolgarskem narodu, je glavni junak (obraz) oče Balkan. Ali on ni samo dekorativna oseba, nego oseba, ki odločuje usodo naroda. V tem opevanju Balkana se na nekaterih mestih strinja z Botevom, kateri je istakto opeval Balkan. No, Slavejkov opeva Balkan tako čustveno, in ga opisuje tako natančno, da se med Bolgari ne dobi zlepa pesnik, kateri bi tako lepo mogel opisati kako pokrajino. Botev je bil prvi, kateri je vzel Balkan v svoje pesmi, a Slavejkov ga je nadkrilil in dosegel: da je postal Balkan nosilec in simbol narodnega genija.

V »Krvavi pesmi« poje Slavejkov o dobi pred revolucijo, katera je najslavnnejša v bolgarski zgodovini. Takrat so Bolgari ječali pod turškim gospodstvom. Morali so spati oboroženi do zob in stražiti, ker niso bili varni ne življenja ne imetka, ko so se poedini sinovi-junaki podali na četovanje, da branijo slabjše brate. Nato pride doba ustaje. Pesnik opisuje razne dogodilja iz te dobe, dobe trpljenja in muk bolgarskega naroda, kateri se je vzdignil z orožjem v roki na gospodarja, da vrže s sebe jarem sužnosti, in kateri si je danes vstvaril moderno državo, katera počiva na zdravih in trdnih temeljih.....

Tu je pesnik prenehal, tu je zastalo pero, skrhano od krute osode življenja.

In ako je morda njegovo delo ostalo nedovršeno, ostane vseeno pravi biser bolgarske poezije, in ohrani trajen spomin Slavejkova v narodu bolgarskemu. Slava Slavejkovu! Sožalje bratom!

»O.« — e —

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najprimernejše inseriranje za trgovca in obrtnika. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih vsi delajo (tu celo v mestu) v hišo ne pozna, ker nikjer se inserirajo. Škoda ni majhna.

Stavbišča za tri ravadne hiše z malim vrtičem so na prodaj pod Kostanjevico pred tunelom. Cena prav zmerna. Poizvedbe v Goriški Tiskarni.

Kočija (panje) in prsna vprega za dva konja se zelo ceno proda. — Naslov pové upravništvo.

Fina istrska naravna vina:

Rizling bel liter po 52 vin.

Teran črn „ „ 56 „

— Prodaja se od 56 litrov naprej. —

Pokušuje se in prodaja v bivši kleti

Sicherle & Comp. - Gorica
Via Teatro 20.

Josip Oberdank

tovarna sodovke in pokalic

pri Sv. Luciji ob Soči.

Zaloga v Kanalu

pri gosp. Adalbertu Ivančič.

Priporoča se gg. gostilničarjem za obila naročila. — Za dober izdelek se jamči. — Cene konkurenčne.

Postrežba na dom.

Trgovsko - obrtna zadruga v Gorici

-- registrovana zadruga z neomejenim jamstvom --

vabi svoje p. n. gg. člane na izvenredni občni zbor,

ki se vrši

v nedeljo, dne 30. junija t. l. ob 10. uri predpoldne

o zadruginih prostorih.

DNEVNI RED:

Razdružba zadruga.

Ker obhri zbor, sklican na dan 16. t. m. radi prepiche vdeležbe ni bil sklepčen, bo sklepal drugi občni zbor dne 30. t. m. o razdružbi (likvidacije) zadruga veljavno brez ozira na zastopane deleže.

V GORICI, dne 16. junija 1912.

Naeelstvo in nadzorstvo.

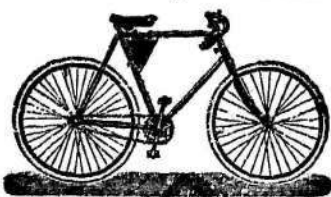

Kupujte samo dvokolesa »Alfena«, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikajenje (vezenje). Sroj

teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. COR. JA.

Odlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Korou v (lastni hiši)

Zvrhuje naročila vsakovrstnega tudi najfinnejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra

Antona Krušič

Gorica

Corso Franc Josip št. 39 ali pa na Tržaški ulici št. 16.

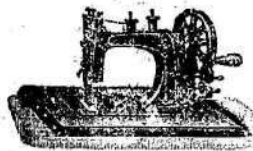
Izdeluje se vsakovrstne obleke od najfincejše vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letn čas.

Uzorca na razpolago.

Nanut & Bregant

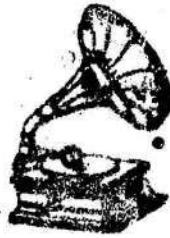
avtorizovana stavbena tvrdka v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5 se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne učerte, proračune in kolavilacije po najnižjih cenah.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno silo ter emajljanje dvokoles na plin. **Kolesarjem v korist!** Kdor hoče staro dvokolo obnoviti, naj ga takoj pošlje emajlirat stane K 6', v različnih barvah K 8'—

Pri

Batje I-u

Gorica

Stolna ulica 2-4.

Prodaja tudi va obroke.

Ceniki poštne prosti.

Velika izbira že rabljenih dvokoles in vsakovrstnih strojev.

Anton Petatzky v Gorici

(naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštoja.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nibraberškoga in dravnega blaga ter tkanil, proje la alij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kedilce in poplatnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojaše in šouljarje.

Kuljico. — Ročni venci. — Mene knjišice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trava in detelje.

Najbolje opskrbljena zaloga za kramarje, brošnarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.